

«Русь»
 на «РУСЛАН» вноситься:
 в Австрії:
 на рік . . . . . 20 кор.
 на пів року . . . . . 10 кор.
 на місяць . . . . . 5 кор.
 на день . . . . . 170 кор.
 За границю:
 в рік . . . . . 18 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Подільне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Барвеш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шанкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дзямбровского (Хорушицкии). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пассажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередче застереженя — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надслані» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесени по 30 сот. від стрічки.

Нижнів і Ляцке в державній раді.

(X) Вівторок зібрала ся посольська палата після мясниць, щоби розпочати розправу над правительственною пропозицією про виборчу реформу. Одначе ціле майже вторкове засідане виповнила розправа над трема малими внесеньми п. Романчука іменем руского клубу, п. Брайтера і п. Дашиньского про відомі сумні події, які склали ся в останних днях лютого в Нижневі і в Ляцкім. Сі події о стілько в'яжуть ся з виборчою реформою, що як раз склали ся після віча скликаного в Нижневі для обговорювання виборчої реформи. Міністерство бар. Гавча покляло своєю задачею переведення виборчої реформи в напрямі загального голосованя і сим разом єго змаганя зійшли ся із домаганями руского народу, котрий на численних вічах заявив ся прихильником правительственных змагань, котрі знов серед частини польского населеня, яке нині має владу в краю, стрічають завзятий опір. Звідси походять ті суперечности, які проявляють ся поміж руским а польским населенем і доводять до національно-політичного і суспільного заострення.

В розправі переведеній в посольській палаті вівторок над згаданими наглими внесеньми не вияснено ще наконецно цілої справи. Внескодавці представляли події на основі своїх інформацій (п. Романчук полягав головню на інформаціях посла д-ра Олесницького, котрий на місці розслідував сі події, п. Брайтер був також в тій цілі на місці), міністер внутр. справ г-р Білянд промовляв на основі урядового звіту. З обосторонних пояснень виявило ся недвозначно, що головним поводом до розв'язаня віча в Нижневі була та обставина, що віче не хотіло допустити до слова зненавидженого секретаря повітової ради товмацкої, Валєського, котрий хотів промовляти в суперечности до поглядів і змагань всего віча, після чого правительственный комісар Дуніковський розв'язав віче і тим викликав огірчене серед зібраних. Трудно добачити достаточного поводу до розв'язаня віча і вічовики могли очевидно толкувати собі поступок п. Дуніковського яко сторонничий і тим огірчити ся. Так само не можна зрозуміти, в якій цілі і на якій основі п. Дуніковський велів відобрати прапор ляцкого товариства січового а відтак сам взяв ся єго відобрати.

Міністер Білянд зовсім промовчав єю справу, а заборону походу через місто пояснював тим, що можна було побоювати ся, щоби між учасниками віча а людьми прибувшими того дня на торг, не дійшло до якої борби, хоч ті ярмаркові приходці були неперечно самі рускі селяни, як і вічовики, отже ся тривога правительственного комісара не мала достаточного оправданя. Вічовики могли отже в тім поступованю п. Дуніковського добачити, що він виступав супроти їх змагань до переведеня виборчої реформи і могли відчувати се яко заподіяну їм кривду. Не треба забувати, що й селяни читають часописи і з них дізнали ся, що у Відні відбув ся свого часу стотисячний похід робітників з прапорами, таблицями і відзнаками всякого рода, а правительство сего походу ані не заборонювало ані не спиняло. Люди у нас отже думають, що не може бути тут протизаконним і небезпечним се, що є дозволене в інших сторонах і краях тої самої держави. Таке отже поступованє, котре виявляє неоднакову міру в розпорядках, найбільше підриває повагу правительственных чинників і набирає часто прикмети самоволі.

Що до другої, кривавої події в Ляцкім, котра стала ся другого дня, коли учасники віча опирали ся арештованю, обіцяв міністер Білянд на основі строгих дослідів пояснити, чи військо дійсно поступило після припису при вистрелі на товпу.

Се показує, що г-р Білянд сам має ще сумніви що до сеї справи. Вправді згадав о тім г-р Білянд, що мимо візваня до розходу товпа що раз напирала, одначе не подав, чи перед вистрелами загрожено людям, що будуть на них стріляти, наколи не уступлять ся і не дадуть арештувати деяких вічовиків.

Люди у нас так боять ся вистрелів що самою погрозою можна було осягнути то, о що розходило ся, себ то щоби товпа розійшла ся, і щоби можна арештувати деяких вічовиків. Г-р Білянд приписує однак головну вину кривавої події тій обставині, що не всі верстви населеня переняли ся почутєм послушности і повиновань закона і розпорядкам властей. Ми навпаки думаємо, що населенє нашого краю вельми покірне і переняте повинованем властей, одначе розпорядки правительственных властей повинні бути послідовні і не хиткі, инакше тратять властиву вагу. Найбільшу шкоду повазі властей наносить хиткість, непослідовність або нерівномірність розпорядків, а сего

допускають ся нераз молоді урядники, котрі не мають потрібного досв'їду.

Переведена в посольській палаті розправа як і заряджене правительством строге слідство в справі подій в Нижневі і Ляцкім буде мати сі добрі наслідки, що неоден похопний до самовільного поступованя урядовий функціонер буде в будучині обережнійший. З другого однак боку звертаємо ся і до всіх щирих приятелів народу руского, щоби старали ся при всяких таких зборах удержати спокій, поучувати нарід о єго правах і обовязках, а не ятрити і не давати навіть позору, щоби противники могли зробити який небудь докір в тім наврамі. Ладом усе можна, каже народна приповідка.

Ляцкі події перед парламентом.

У вчерашнім справозданю з дебати над наглими внесеньми в справі кровавих подій в Нижневі і Ляцкім зазначили ми тільки коротко зміст промов пос. Дашиньского і міністра внутр. справ Біляндта Райдта, які тут подаємо для повного образу дебати в сій сумній справі.

Пос. Дашиньский схарактеризувавши в загальних чертах значінє ляцких подій, перейшов відтак до характеристики галицкої адміністрації. Щоби зрозуміти те, що стало ся в Ляцкім — говорив бесідник — треба вглянути взад на бюрократію галицкої адміністрації; тоді побачимо, що галицка бюрократія не має жадної державної ідеї. Можна про віденьську бюрократію говорити, що хто хоче, можна казати, що вона є малодушна, недбала; але одно треба їй признати, що має передовсім бодай позори ідеї, що є властивою порядкуючою, виконує державні функції, утримує державу. Та в галицкій адміністрації нема ані тіни тих державних обовязків. Держава могла би на сьміло зречи ся такої адміністрації, а тоді правительството не мало би бодай наглих внесень ані інтерпеляцій, а рекрута і податки стягано би з меншими видатками на пенсії, титули і ордери. Галицка бюрократія в останних десяти літах зледачила в неможливий спосіб. По Баденім, що був типом урядника кріпкого, але глупого, обняв управу галицкої адміністрації безсильний старець кн. Сангушко. Потім прийшов г-р Пінїнський, урядник меншої вартости

і взагалі в цілм своїм житю дилтант і лінюх. (П. Романчук: Кепський намісник, добрий музикант). За гр. Пінїньського на- громадило ся актів під небеса, але він виминав всі трудности, які появляли ся. Був то грабський парвеній, без особисто- го достоїнства, що руками і ногами тримав ся пенсії. На велике его неща- сте усунув его президент міністрів. др. Кербер. Настав гр. Потоцкий. Сей застав в бюрах галицької адміністрації тип еле- гантського ледаря, вихований гр. Пінїнь- ским. (П. Абрагамович: О, ні!) Вам, пане Абрагамович, се дуже неприємно чути; але тих ледарів уживано завсігди для Вас, а против народу. Ті пани — а по- втаряю ще, що типом галицького урядни- ка є цинік, елегантске ледащо — ті па- ни нічого не робили, занедбали річи ко- нечні, а хопили ся лихої системи, котру навіть центральне правительство назвало лихою. А до сего прилучили вони ще свої лихі прикмети, або й лихе ховане. Не мож- на навіть говорити тепер ані про австрій- ску, ані про польску, ані про галицьку адміністрацію під управою гр. Потоцько- го, але хиба про розпад адміністрації на групи. Потворили ся групи старостів під панованем Пінїньського, не на підставі якихсь місцевих, національних або кра- євих відносин, а на підставі інтересів заступників кліки. Наш товариш др. Коз- ловський міг собі дозволити на те, чо- го не міг собі дозволити ніхто инший в Га- личині; він всупереч волі Яворського, всу- переч більшости польського кола позво- лив собі зворохобити цілу східну Гали- чину, позакладав там організації, котрі ще нині є чинні, а все те дятого, бо був приятелем і товаришом Пінїньського. Козловський, будучи віцепрозесом цен- трального комітету, дозволив собі напи- рати на старостів, а вони більше боялись Козловського, ніж Пінїньського, ніж пре- зидента міністрів, ніж самого цісаря. Інші були закони в Тернополи, інші у Львові, інші в Кракові, ще інші в Новім Сан- чи. Гр. Пінїньський через те, що не ро- зумів ся на нічм, що нічого не був варт, що був дилтантом і лінюхом, та позво- ляв господарувати своїм приятелям і по- плечникам, більше попусував за пять літ урядничий стан, чим его попередники.

По нім прийшов гр. Потоцкий, чо- ловік еще молодий, котрий у своїм жи- тю взагалі не зробив нічого; він доти був лише членом краківської ради міської та послом. А хоч він в Кракові нале- жить до найбогатших людей і до най- старших аристократичних родів, то коли в тім католицькім місті старав ся о пре- зидентуру міста, вибрано президентом протестанта книгаря. Потоцкий не міг зєднати собі довіря правительства і зі- став намісником та дістав від цісаря ви- сокий ордер. Потоцкий до недавна був загадкою. Ніхто не міг вгадати, що то за чоловік, бо по мистецьки розвинув штуку мовчання.

Приходили до него всілякі пани, але ніхто не знав, що він гадає; він мов- чав, а коли й не мовчав, то говорив та- кі слова, котрі подібні є до мовчання. (Веселість). Два роки удало ся утримати легенду, що гр. Потоцкий є незвичайним чоловіком, бо він... умів мовчати. Але, о скільки мовчав намісник, о стільки гово-

рили против него факти. Ті факти проя- вляли ся в так гидких і проклятих убій- ствах, як убійства в Ляцкім. Ті факти є доказом, що від часу Пінїньського ніщо не змінило ся. Ті самі старости, ті самі групи, як були за Пінїньського, є й нині. Пінїньський є з збараского, тернопільско- го і скалатського повіту, і як раз в тих повітах є найгарнійший робітничий рух, який взагалі маємо в Австрії. Особливо в збараскім і скалатскім повіті селяни є найліпше зорганізовані; там відбували ся масові віча, в котрих брало участь 20—30 тисяч селян, а в жаднім випадку не нарушено законів. Коли хто небудь хоче говорити про низьку інтелігенцію галицьких хлопів, то укажемо ему на ті три повіти, де мимо провокацій розви- нув ся імпонуючий рух. Хоч про віче повідомлювано старостів на три дни на- перед, старости заборонювали в останній хвили, коли вже тьма народу посходила ся на місце. Коли би так поступовано деінде в Австрії, то певно народ зворо- хобив би ся.

Поведенє старостів є взагалі неза- конне. Пр. засуджено одного горожани- на на 6 днів арешту за недозволене у- ладжене віча під голим небом; а те віче добачено в тім, що той горожанин читав на поли кільком людям дозволєну бро- нуру. Староста в Дрогобичи постановив недопустити від дня 30. падолиста м. р. жадних зборів без уваги на їх дневний порядок. В двох тижнях заборонено 16 зборів. На дневнім порядку уміщено від- чит про «конституцію в Хінах»; старо- ста заборонив. Відчит про стан «здоровля в Японії» заборонено. (Веселість). Відчит о найважнійших постановках конституції заборонено. Є то той сам староста, що заборонив відчит про кружене води в природі. Цілком так само поступає ста- роста Ярош в Новім Санчи; той заборонив відчит про теорию Коперніка. Отсе адміністрація в краю анальфабетів! Той сам староста наказав одному війтови при- везти соціально-демократичного агітато- ра, звязаного до староства, коли би він хотів скликати збори в справі виборчої реформи. В р. 1902, коли я в однім мі- сті на народнім вічу говорив про бюджет в Австрії, комісар прислав до мене ро- бітника з зазивом, щоби я говорив ко- котко, бо п. комісар хоче піти на підве- чірок. Я тоді нароком говорив півтора години. Коли я на другий день здивав ся з тим комісарем, він докоряв мені, що я не мав уваги над ним; а в даль- ній розмові сказав мені, що у східній Галичині далеко ліпше: в західній Гали- чині — каже — хлопи читають закони, бо коли раз один комісар, хочачи щось заборонити хлопови, покликав ся на §. 64. якогось закону, той відповів ему, що той закон взагалі має лише 34 па- раграфи!

Центральне правительство винне, що тих бюрократів не тримає в карбах. А відки походить ся безрадість централь- ного і краєвого правительства?... Бо ко- ждого урядника боронить польске коло. Всемогуча власть польського кола винна сему. Уже нераз австрійські міністри жа- лували ся, що вони є безсильні в Гали- чині. В тій самій хвили, коли одвічальне перед нами австрійске правительство по-

казує ся безрадім, бере воно шляху в оборону. Найбільші вороги польського і руского народу видали клич відокре- млення Галичини, щоби через те унемо- жливити виборчу реформу. В сій хвили пани з польського кола промовляють на- че патриоти, бо не хотять допустити, щоби центральне правительство вглянуло в краєві справи. Але вкінци мусить ще- знути ся подвійна ігра, те кокетованє з династивою і кождим правительством — винявши те правительство, котре хоче перевести виборчу реформу. Ся патрио- тична маска польського кола, котра має наші очи відвернути від розливої крові, є для нас триумфом. По таких подіях, як в Ляцкім, мусить розбити ся подвійна ігра. В Ляцкім, де доконано страшного злочину, де пролито невинну кров, за- стрілено Поляків, не Русинів. Яке пере- кручуванє правди буде в силі виправдати той злочин? Чи тих жертв треба для охорони шляхотських жадань? Ся ігра мусить щезнути! Виборча реформа по- кладе конєць могучости шляхти і поль- ского кола. Аж тоді можна буде пере- вести те, о чім ті химерадники тепер говорять, себ то автономію країв. (Опле- ски).

По Дашиньскім промовив міністер внутр. справ. Міністер заявив, що внеско- давці представили справу односторонно, отже він предложить результат слідства. Перший бесідник на вічу в Нижневі розя- рив зібраних дуже острым атакованем польської шляхти і вказуванем на рево- люційні події в Росії, так що товпа по его промові стала кричати: «На шибени- цю панів! Різати!» і т. д. Розярене збіль- шило ся, коли нижнівський сотрудник о. Коростіль в спосіб, не даючий ся сква- ліфікувати, старав ся недопустити до го- лосу нелюбленого Русинами секретаря ради повітової в Товмачи і віззав зібра- них, щоби его скинули з трибуни. Товпа дійсно скинула сего бесідника. Збори за- чали загрожувати публічному спокою, отже комісар розвязав збори. Товпа ста- рала ся з хоругвою на чолі устроїти по- хід через місто. Комісар вислав жандар- мів, щоби здержали похід. Товпа звер- нула ся против урядника і обкинула его камінем так, що він скалічений в голову, мусів утечи до шкільного будинку. Тов- па старала ся вдерти ся до будинку і окружила его. Візвання, щоби розійшла ся, липили ся без результату. В сій грі- зній ситуації урядник просив товмацке староство о жандармів, а коли товпа ста- вила ся що раз грізнійше, зателєграфу- вав до Станиславова по військо. Властите- ля дібр, котрий туди переїздив і б. на- чальника Нижнева, як також якогось Стрілецького, котрі хотіли успокоїти тов- пу, обкинули камінем, а Стрілецького на- вить скалічено. Одного Жида побито пал- ками, а его віз перевернено, а також побито візника правительственного. До- перва, коли приїхав висланий товмацким староством комісар в асистенції жандар- мів і коли розійшла ся вість, що надхо- дить військо, товпа зачала розбігати ся. На чолі ексцедентів стояли члени Січи з Ляцкого. Вислана до Ляцкого патруля жандармів ствердила кількох ексцедентів, але не могла їх арештувати з причини грізної постави товпи. Надійшла компа-

нія піхоти і під її охороною жандарми арештували на другий день 10 ексцендентів (Брайтер: В ночі!). В ночі нікого не арештовано, доперва на другий день. (Брайтер: Один з арештованих сам сказав мені, що його арештовано о годині 11. в ночі). Се не може бути правдою. (Ріжні оклики). Коли арештованих мали ескортувати до Нижнева, товпа зложена з 600 осіб, узброєних в сокири, коси і палки, хотіла відбити арештованих. Мимо візвань щоби розійшлися, два хлопці кинулися на жандармів і хотіли їм віддати оружжя, причім хапаючи за багнети, покалічилися. Рівночасно узброєна товпа окружила жандармів і військо, так що вони мусли боронитися багнетами. Мимо всяких упімнень, постава товпи ставала щораз грізнійшою. Супротив сеї грізної постави командант військової асистенції казав стріляти. Поцілено сім осіб. З сих три убито, чотири тяжко ранено. Доперва ужитєм оружжя зломано опір товпи. З сего представлення виходить, що орґанам власти «не можна робити закиду непоправного поступованя». Розвизанє віча було оправданє. Справа ужитя оружжя буде предметом строгого слідства. Бесідники наводили мотиви, для яких в Галичині забороняють ся віча. Як се правда, то в сих мотивах є дійсно певний комізм. Однак, коли дійсно в сей спосіб заборонювано віча, то населенє має дорогу упімнути ся о свої права і знайти їх, іменно рекурс.

По промовах Абрагамовича і Мойси відкинєно наглість внесєня Дашиньского а ухвалєно наглість внесєнь Романчука і Брайтера і приступлєно д дискусії над ними.

В голосованю прийато внесєнє пос. Романчука з поправкою пос. Дідушицького, щоби слідство перевели не «безсторонні орґани», але «компетентні власти», бо коло польське сі власти уважає за безсторонні.

Парляментарні клуби а виборча реформа.

Виборча реформа внесєна правительством викликала незвичайний рух між парламентарними сторонництвами державної ради. Є се зовсім зрозуміла проява, позаяк тут розходиться о перестрій Австрії на нових основах конституційних а за тим піде також переміна взаємин і становищ поодиноких народностей і сторонництв в державі і в краях. Отже велика досяглість сеї реформи принєволює всі парламентарні сторонництва основно розбирати правительственні предлоги і розсліджувати, о скілько они відповідать інтересам і становищу сих сторонництв. З дневників краєвих і віденьских вичитуємо про засіданя і наради парламентарних клубів, які відбули ся перед поновним збором посольської палати, а вислідом сих нарад були оповіщені клубові комунікати про становище сих клубів в сій многоважній справі.

Однакє нігде ані в руских ані у віденьских дневниках не могли ми найти хочби дрібної вістки про становище руского клубу в тій справі, чи взагалі відбув руский клуб яку нараду, як приготувив ся до сеї предлоги, щоби її

відповідно і корисно для руского народу змінити і поправити. Сеж така многоважна, для руского народу жизненна справа, що руский клуб повинен був тут дати знак житя, повинен був заздальєгідь відбути основну нараду, перевести наперед у себе розправу над предлогою, поки рускі послы будуть мали нагоду виступити з своїми домаганями і поправками в повній палаті і в комісії. Чи ж навіть в такій важній справі руский клуб має бути все пізнім Іваном?!

Борба за університет.

В справі подій на львівськїм університеті вислала українська богословська молодіж до академічного сенату слїдуючу заяву з резолюціями:

«Підписані українські богослови львівского університету, відчуваючи діймаючу кривду і живу зневагу своїх національних чувств через несудівану провокацію зі сторони ректора університету, д-ра Глюзінського, дня 1. с. м., як не менше через провокаторське поведєне більшої частї польської молодіжи супроти української дня 2. с. м., уважають за свій обовязок станути в обороні прав своєї нації до львівского університету і для санації академічних відносин предкладають Сьвітлому Сенатови ухвалєні «Загальними Зборами» дня 7. с. м. слїдуючі резолюції:

I. Українська богословська молодіж львівского університету констатує, що відповідь ректора університету, дана депутації української молодіжи сьвітських факультетів дня 1. с. м., обидила національні чувства і права всеї української молодіжи на львівськїм університеті, в виду чого протєстує проти нехтованя і обмежуваня прав української мови на львівськїм університеті.

II. Українська богословська молодіж протєстує проти провокуючого поведєня університетських властей супроти українських студентів.

III. Українська богословська молодіж пятає поступованє тої частї польської молодіжи, котра спровокувала українську молодіж і тим спричинила сумні події на університеті.

IV. Для санації академічних відносин домагає ся українська богословська молодіж справдєшнього береженя повного права української мови на теперішнїм львівськїм університеті.

V. а того права буде боронити всякими можливими і їй відповідними средствами і ніколи не допустить до того, щоби українська мова була виселімінована з львівского університету.

(Слїдують підписи).

Крім повизше поданих резолюцій ухвалєно вислати до міністерства слїдуючу резолюцію:

Українська богословська молодіж домагає ся, щоб центральне правительство заснувало чим скорше самостійний український університет у Львові, поки що з виділами: богословським, філософічним і правничим.

(Також підписи).

Н О В И Н К И.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Обрт. гл. Иоана; римо-кат.: Францішки дїви. — В суботу: руско-кат.: Тарасія еп.; римо-кат.: 40 мучеників.

— Репертоар „Руского народного Театру“ у Львові. (Саля „Jad Charuzim“ — ул. Бернштайна).

В четвер дня 8. с. м. «Батькова казка»

драма в 5 діях, Карпенка-Карого. Послїдний виступ п. М. Заньковецької.

В суботу дня 10. с. м. «Учитель» комедия в 2 діях, Ів. Франка.

В неділю дня 11. с. м. «Катерина» опера в 3 діях, Н. Аркаса.

Ві второк дня 13. с. м. «Наталка Полтавка» українська оперета в 3 діях, Івана Котляревського.

Початок представлєнь о 7. год. вечер.

Абонамент: першорядний на 6 вистав 15 К, другорядний на 6 вистав 10 К.

— Руховий виступ „Сокола“ в Тернополи. Саля „Міщанського Брацтва“ була дня 4. с. м. розкуплена до послїдного місця в партері і на галєрії. Я сидів межї судиню з кінчатою борідкою і вусами а Іа Wilhelm II а безбородим хлопчиком з I нормальної. Військова музика, що знаходила ся близько нас, порядно витермосила нам трубами уха. Судия не зачитував ані одного карного параграфу, щоби тій напасти запобічи... Занавіса піднесла ся а на сцені стояв стовп з 15 хлопчиків. Короводом уставили ся в три ряди по пятох. Вправи були симетричні, длятого цілий перший ряд показував кожду з трєх вправ. В першій складці становила головний мотив кучка, в другій ключка а в третій півоборот, получєні з поземим або скісним тримом палиці. Виконанє було поправнє. Мій малий сусід витягнув шию ід сцені, студиюючи не менше від мене критичним оком кождий рух лілїпутів на сцені. Хлопці одіті були в білі сорочки, доколїнні, темні штанці і синї пояси. Пояси були поширокі а штанці зроблєні дещо на зріст. Відділ молодіжи ремієничой з девять людє одітих в звичайний одяг руховий виконав пять вправ на кони. Перші три складали ся з перестрімки, обороту, ножиць, передніжки і кучки, четвертою була розкочина, пятою перемет через коня. Вправи були потяжкі для відділу, але сей викінчив їх доволі удачно. На кони не дивити ся на свої ноги і голову тримати природно! Коломною складаючою ся з пять рядів по трєх людий вийшли члєни а устєвившись, виконали три збірки вправ свободнїми руками. Вправи складали ся з осьмотактових збірок. В першій була головною точкою кучка, при другій спохил, при третій викрок скоком в бік. Вихід, вправи і відхід випали сьміло, розмашно і вірно. Відділ міг би ними пописувати ся на сєгорічних змаганях олімпієких в Атенях. Міщанська молодіж тернопільська представила ся в відділі з 14 руховиків в густо вишиваних сорочках, синих штанях і в чоботах з холявами. За широким червоним поясом застромлений був топорєць з коротким топорєском. Бєли чоловік з такими ватажками стрітив би ся на улиці, спішив би ся дуже до дому. Машєрували середним кроком (ремієничий відділ ступав за широко), тримали ся прямо, груди вперед, голову просто, а вправи зложєні з вимахів і ударів топірцем виконали без закиду. На увагу заслугоують ориґінально обдумані рухи ніг, з якими лучили ся топірцеві вправи. При двох вправах містилось в 4 тактах аж 3 чвєрть-обороти, а при других двох вправах влучєний був в чотири такти один півоборот. Звичайно обнимають 4 такти лиш один чвєрть-оборот. Публика оплескувала легівів дуже сердєчно. — Занавіса піднесла ся знов.

Судия підкрутив правого вуса, щоби стояв рівнобіжно до лївого: на сцені стояло дванайцять Соколєк. Короводом уставили ся в три ряди по пять і виконали з одноцільною докладністю три вправи булавами просто а гарно, з кругів та млиаків зложєні. Гармонійність укладу вправ, рівність виконаня і влучно дїбрана музика зробила сю точку найгарнійшою. На невпіннє домаганє публїки мусли члєниці другу вправу повторити. При поході міг кождий зауважити пряму поставу і спружистий хід Соколєк, що панночки нашого часу так рідко посїдають. Одяг зроблєний з сїрого полотна а окрашений синим поясом і синьою обшивкою коло шиї виглядав при вечірнім сьвітлі хорошо і причинив ся до краси вправ. Девять члєнів вправляло відтак на друкчу. Перші дві вправи робили усї члєни,

опісля виконував кожний руховик такі вправи, які він сам собі вибрав. Публика подивлялася виваг підхопом з вагою і змахом, хоровку, велику сприху, перехід з підпору в заді до звису в заді і т. н. Вироваджування довільних вправ на виступи рухові належало би уникати, бо зацепить в публіці переконане, що в виученю ся кількох штукоч полягає вартість руханки. Цілею рухових вправ є виправлене здоровля і сили найширших верств населеня, тож вправи, котрі вибирає ся на виступ публічний можуть бути прості, коби лише лучили ся з собою і чисто були виконані.

Вечер закінчив ся трема вежами сімнайцяти членів на чотирох драбинках. Були они для сцени за широкі, хоть на більшій площі могли добре виглядати. Гарний рисунок потребує також широких, чистих берегів, щоби єго краса виступила. На малій сцені виглядають лише розмірно малі вежі гарно. Виступ Сокола тернопільського виказує охоту тамошнього молодого покоління до рухових вправ і умістний провід енергічного начальника дга Дигдалевича. Тернопіліє є завдяки єму рускою Спартою. Тут розвиває ся руханка з року на рік щораз ліпше. І хто хоче добре виглядати, най іде до Тернополя і вправляє на дручку. Буде мав апетит і міцні кулаки.

Польска молодіж поступова львівського університету і політехніки зібрала ся вчера на віче в салі Тов-а пед. при ул. Зиморовича в справі послідних подій на університеті. Народам проводив студ. пол. Т. Сливинський, реферував п. Довнарівч. По рефераті вивязала ся довга дискусія, в якій промовляли п. Домбський, Мержевський, Гартлеб, Мончевський, два Закшевські, Верчак, Бабін і ин. почим ухвалено отсі резолюції: 1) Польска академічна молодіж, зібрана на вічу дня 7. марця 1906. р., признаючи основи свободи, рівности і братерства в найширшій значіно тух слів, непохитно пересвідчена, що польско-руські невзгоди є лише вислідом безпосередньої діяльности сил ворожих свободі і лише в хосен тих сил виходять, звертає ся з горячим покликком до загалу рускої і польської молодіжи, аби не дала ся втягнути до братоубийчої борби, аби старала ся відводити від неї свої суспільности, аби головню противділала акції загорільців одной і другої сторони серед згідно доси живучих клас руского і польского люду, аби вкінци в зрозуміню нинішньої многоважної хвилі, старала ся через взаїмне щире і безкористовне зближене причинити ся до витвореня сили, потрібної в борбі із спільними ворогами о правду і свободу. 2) В університетській справі зібрана на вічу польска молодіж, супротивляючи ся утравізації єствуючого польского університету, як найгорячіше заявляє ся за утворенем окремого руского університету у Львові і висловлює пересвідчене, що Русини в тім справедливим а високім своїм змаганю повинні найти не лише прихильність, але і поміч зі сторони польської суспільности, а передовсім польської молодіжи згідно з незавмерлим ще шокликком: за вашу і нашу свободу! 3) В справі подій на університеті дня 2. марця, польска молодіж зібрана на вічу, а) стверджує, що не вся польска молодіж всіх таборів брала участь в бійці з Русинами, бо всі т. зв. поступові табори згідно заявляють, що ані не брали участі в заколоті, ані з ним не солідаризують ся; б) зібрані осуджують самий заколот, а не хочачи входити в осуд, хто і в якій степені винен, бо таке тіло, як віче, на основі многих і односторонній інформацій, не може видавати в тім згляді міродатних осудів, звертає ся до товаришів обох народностей, аби не допустили до дальшого заколоту.

Вістки з закордонної України. В „Гром. Думці“ читаємо: В сусідній з нами державі Австрії, в тій її частині, що зве ся Галичиною, живуть наші таки люди Українці. До них дійшли чутки, що в Росії казна дає хліборобам землю або зовсім без грошей або на виплату. Почувши таке, цілі громади безземельних та малоземельних Українців в Галичині наважили ся продати, що там у їх було, та

й їхати до нас, сподіваючи ся, що тут їм землі буде, скільки схочуть. Але всеж не зважили ся зараз же зняти ся та й їхати, а попередю послали людей довідати ся, як тут справді є. Двоє з тих людей вибрані від громади в 200 душ приїхали й до Одеси і потрапили в земську управу. Там вони сказали, що коли тут справді є така земля, дебіх громада могла оселити ся, то вони готові її купити; зразу можуть дати по 20 рублів за десятину, а останні гроші виплачувалиб малими частками. В управі їм сказали, що казна землі не роздає і порадили їм піти до тих поміщиків, що продають свої землі роздаючи виплату на 50 рік. Коли галицким Українцям не пощастить подбати землю в Херсонщині, то вони думають поїхати ще на Кавказ, пошукати там.

Гімназістам в Лубнах, полтавської губернії, заборонено торік було навіть ходити в театр, коли грали що небудь українське. Сей же рік ми бачимо таке зявище: 9. лютого, в четвер у Лубнах гімназістами та гімназістками була виставлена в дворянськїм клубі комедія Тобилевича „Мартин Боруля“. Песу виконано досить гарно, коли мати на увазі те, що ученики грали вперше. Спектакль закінчив ся дивертисментом, у котрім брав участь гімназіальний хор. Хором кермував теж гімназіст. Ученики були в українськїм убраню. Найбільше вражіня на слухачів зробила остання пісня: „Гей Українці, єще наша живе річ сьвята!“ Тю пісню публіка примусила повторити тричі; а коли начали визивати вчетверте, то розпорядник спектаклю (від „родительского комитета“) Шипулінський заборонив більше співати сю пісню. Збір пішов на користь бідних учеників і учениць обох гімназій, що не мають спромози заплатити за науку.

На двох останніх загальних зібранях українського клубу в Петербурзі прочитано було дуже цікаві реферати. Перший про українську територію і українську людність. Виходить, що найбільше український край — се Полтавщина, бо там із кожної сотні людей 93 Українці. Другий реферат був про українські політичні партії і про їх відносини між собою. Сей реферат викликав дуже багато розмови, говорили і члени клубу і гості. Постановлено обидва реферати надрукувати яко видання Українського клубу.

З Миколаєва н/Дн дістаємо спростоване дописи, поміщеної в 41. ч. нашої часописи. Містимо єго, хотяй простуючи зробили заміт місцевому духовенству, бо зі спростованя видно щирі бажаня миколаївських міщан служити як найбільше народній справі. Спростованє звучить: В дописи в дня 11. лютого, то, що дописуватель доніє в справі вієса польского, то є правдою, но що до Читальні і «Сокола» то є все неправдою. Дописуватель каже — що мимо всяких заходів і підпори місцевого духовенства Читальня і «Сокол» унадають! Читальня справді унадає, з вини голови, котрим є Отець Сотрудник, бо місто заохочувати до Читальні «Просьвіти». Він майже цілий рік не був в Читальні, а через 7 місяців засідавя не робив. В Миколаєві мало відбуті ся віче дня 5. січня. Наші копачі цілком о вічим не знали, а пізнійше жалував ся оден перед другим, що се є виною сьвященників, що не оголосили наперед, коли відбуде ся віче!—А «Сокол» власне боре ся з недостатками матеріяльними, бо не має жадної підмоги з громади, понеже 3 роки «Сокол» існує, а одного сотика підмоги не дістав, тільки із власних вкладок членських утримує ся і читальня ще дає житє. Понеже дописуватель може ані одного сотика не дав на «Сокол» а видно, що хоче єго ще розбити, та не дочекає. Дальше він пише, що Соколи за обовязок уважають від часу до часу при четверниках з пп. радними і Wszepolakamy забавляти ся! Се є неправдою, бо хотяй була якась забава, то була за свої гроші, а дописувателєви хиба жаль, що єго там межи себе не запросили, і дурнички не напив ся? Тай длятого сьміло скажемо, що сором тобі, чоловіче, за такі сплетні! От ліпше пізнай себе

— а буде із тебе. — (Слідують підписи чотирох поважних міщан).

Ріжні вісти. Складачі львівських друкарень ухвалили вчера на довірочній нараді застрайкувати, єсли до понеділка не настане згода між страйкуючим персоналом машиновим а властителєми друкарень. — На австрійську виставу в Лондоні висилає артист-маляр п. Труш два образи: «Портрет женщины» і «Вид з Криму». — Міністер просьвіти іменував професора академічної гімназії у Львові, д-ра Тадея Мандибуря, директором учительської семінарії в Заліщиках.

Телеграми

з дня 8. марця 1906.

Будапешт. Президент кабінету бар. Феєрварц відїхав вчера до Відня.

Прага. Раг. Tgbl. доносить з Відня, що правительство хоче підвиспити число посольських мандатів в Галичині о 7, німецких мандатів о 7, чеських о 7, а італійських о 2. З тих 7 мандатів має припасти по 1-му на Львів і Краків.

Париж. Президент міністрів Рувіє вручив президентови Фаллїєрови димісію цілого кабінету. Фаллїєр прийняв димісію кабінету і нині нарадить ся з президентами палати послів і сенату що до утвореня нового кабінету. Причиною димісії була ненадійна правительствєнна меншість при ухвалюваню дневного порядку на вчерашнім засіданю палати послів. Новий кабінет має утворити Міллеран і візвати Рувієра на міністра внутрішних справ.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 15. до 1. січня 1906.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниця High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, льожі і I-рядні крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Кольосоєу, які ждуть коло Віденської Каварії.

„Горбан“

музична бібліотека

видає

Українська Накладня Львів, Вроновська 8.

Катальог даром і оплатно.

(1—?)

Всілякі
КУПОНИ

і

вилосовні цінні папєрі

виплачує без потрученя провизи
або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного.